

Sygn. akt II PK 275/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko Fundacji [...] "S." z siedzibą w P.
o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 lipca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 lutego 2015
r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 24 lutego 2015 r. oddalił apelację wniesioną przez powoda A. M. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 2 lipca 2014 r., zasądającego od pozwanej Fundacji [...] „S. ” z siedzibą w P. na rzecz powoda tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę kwotę 55.227,45 zł brutto i oddalającego powództwo w pozostałym zakresie.

Powód A. M. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 24 lutego 2015 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie art. 108 k.c. w związku z art. 4 ustawy o fundacjach oraz art. 56 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 45 § 3 k.p. w związku z art. 39 k.p. i art. 59 k.p.

W opinii skarżącego, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie zachodzi konieczność rozstrzygnięcia, kto powinien reprezentować

fundację przy zawieraniu przez nią umowy o pracę z członkiem zarządu fundacji w tym dyrektorem fundacji, w sytuacji, gdy statut fundacji czynności z zakresu prawa pracy zastrzega do wyłącznej kompetencji dyrektora fundacji stojącego na czele zarządu fundacji, zaś zarząd fundacji jest jednoosobowy. Sąd drugiej instancji w zaskarżonym wyroku stwierdził bowiem, że nie podziela stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 stycznia 2009 r., II PK 105/08, natomiast uznaje za trafny pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 grudnia 2007 r., I CNP 41/07.

Zdaniem skarżącego, z analizy orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2009 r., II PK 105/08, należy wysnuć wniosek, iż do zawarcia umowy o pracę z członkiem zarządu upoważniony był zarząd wobec przyznania tej kompetencji na rzecz zarządu bezpośrednio w treści statutu fundacji. Jak wynika z uzasadnienia tego wyroku, nawet okoliczność, że w treści statutu wskazano, że do kompetencji rady fundatorów należą sprawy niezastrzeżone na rzecz pozostałych organów fundacji, nie powoduje przeniesienia kompetencji do zawierania umów o pracę z członkami zarządu na rzecz rady fundatorów, gdyż te uprawnienia zostały wyraźnie przyznane innemu organowi - zarządowi. Stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w drugim z przywołanych orzeczeń (I CNP 41/07) wskazuje natomiast, iż zarząd nie jest właściwy do dokonania czynności prawnych z zakresu prawa pracy, gdy drugą stroną tej czynności jest członek zarządu. Odmawiając przedmiotowej kompetencji zarządowi, skład orzekający nie wskazał jednak, w jaki sposób należałoby tej czynności dokonać, aby była ona skuteczna i ważna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do

rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada też przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNP 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179),

3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Zdaniem Sądu Najwyższego, sformułowane przez skarżącego pytanie, nazwane przez niego istotnym zagadnieniem prawnym, nie spełnia tak określonych kryteriów.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie można mówić o rozbieżności poglądów prawnych, gdyż oba powołane wyroki, to jest wyrok z dnia 13 stycznia 2009 r., II PK 105/08 (LEX nr 738346) oraz wyrok z dnia 5 grudnia 2007 r., I CNP 41/07 (OSNC-ZD 2008 nr 3, poz. 92), zapadły w dwóch istotnie różniących się od siebie stanach faktycznych. O ile przy tym w wyroku II PK 105/08 Sąd Najwyższy rzeczywiście uznał, że kompetencje zarządu, określone przede wszystkim, choć w sposób ogólny, w art. 10 ustawy o fundacjach, zgodnie z którym, zarząd fundacji kieruje jej działalnością i reprezentuje fundację na zewnątrz, oznaczają z całą pewnością podejmowanie zwykłych czynności związanych z bieżącą działalnością fundacji, w tym także czynności z zakresu prawa pracy, a do takich czynności należy zaś zaliczyć między innymi zawieranie umów o pracę z pracownikami Fundacji, które nie stanowią wszak czynności przekraczających zwykły zarząd, to jednak pogląd ten odniósł do stanu faktycznego, w którym występował dwuosobowy zarząd. Oznaczało to zaś uprawnienie członka zarządu do zawierania umów o pracę z innym członkiem zarządu, zwłaszcza że statut pozwanej Fundacji przewidywał możliwość jednoosobowego działania przez członków zarządu pozwanej w kwestiach niewymienionych w § 26 ust. 4 statutu, tj. w sytuacjach innych niż składanie

oświadczeń majątkowych w imieniu Fundacji. W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy skarżący był natomiast członkiem jednoosobowego zarządu, co oznacza, że należy uznać za trafne stanowisko, iż w odniesieniu do takich okoliczności faktycznych znajdzie zastosowanie argumentacja zawarta w wyroku I CNP 41/07. W zakresie działalności organów statutowych fundacji uzasadnione jest bowiem odwołanie się do przepisów Kodeksu cywilnego, w tym art. 108 k.c., w celu poszukiwania rozwiązania prawnego w zakresie dokonywania czynności prawnych „sam z sobą”, skoro podobne rozwiązanie wprowadzono *expressis verbis* w sferze działalności organów spółek handlowych, spółdzielni i przedsiębiorstw państwowych. Może to świadczyć o eksponowaniu w polskim porządku prawnym ogólniejszej reguły, zgodnie z którą organy zarządzające określoną osobą prawną nie powinny samodzielnie decydować o wierzytelnościach przysługujących im wobec podmiotów zarządzanych, a przede wszystkim o swoich wynagrodzeniach. Należy też podkreślić, że w judykaturze Sądu Najwyższego dopuszcza się możliwość stosowania wspomnianej analogii w szerokim zakresie (por. np. uchwałę z dnia 30 maja 1990 r., III CZP 8/90, oraz uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 14 września 2007 r., III CZP 31/07, OSNC 2008 nr 2, poz. 14).

Niezależnie od powyższej argumentacji Sąd Najwyższy zauważa też, że przedstawiony przez skarżącego problem jest skonstruowany w taki sposób, że w istocie ogranicza się do zreferowania stanowisk zawartych w dwóch wymienionych wcześniej orzeczeniach Sądu Najwyższego. Taki sposób sformułowania zagadnienia prawnego oznacza zaś, że jego uzasadnienie jest niekompletne, ponieważ nie spełnia wymogu przedstawienia własnej propozycji interpretacyjnej.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.